

Organtransplantasjon med dyreorganer (xenotransplantasjon)

ARTIKKEL

FIANE AE

GEIRAN OR

SØREIDE O

THORSBY E

AASEN AO

Sammendrag

Transplantasjon ved behandling av terminalt syke gir gode resultater. Pga. økende organmangel er interessen for xenotransplantasjon (bruk av dyreorganer til transplantasjon) stor. Hovedproblemet ved xenotransplantasjon er hyperakutt reaksjon. Den hyperakutte reaksjonen oppstår ved at "naturlige" antistoffer binder seg til endotelcellene i transplantatet, som bl.a. fører til aktivering av komplementsystemet. Aktivering av komplementkaskaden medfører endotelcelleskade, ødem, tap av vaskulær integritet og hurtig ødeleggelse av graftet. Organer fra ikke-humane primater fører vanligvis ikke til hyperakutt reaksjon, men synes uaktuelle for human transplantasjon. Griseorganer ansees imidlertid etisk akseptabelt til slik bruk. I utlandet har man frembrakt transgene griser med humane gener for artsspesifikke regulatorproteiner for komplementaktivering. Slike regulatorproteiner hemmer den hyperakutte reaksjonen. Det er imidlertid fortsatt mange medisinske problemer å løse. En mulig fare ved xenotransplantasjon er utvikling av nye zoonoser (sykdom overført fra dyr). I tillegg må lovmessige, etiske, religiøse og økonomiske forhold tas hensyn til. På tross av de problemene man står overfor, vil xenotransplantasjon trolig om få år være en realitet i utlandet, i første omgang som eksperimentell behandling, og som midlertidig behandling før humant organ blir tilgjengelig.

Publisert: 20. mars 1997. Tidsskr Nor Legeforen.

